

Warszawa, dnia 10 lutego 2022 r.

Opinia prawna

w przedmiocie mechanizmu określenia wysokości kwoty stanowiącej podstawę do obliczania wzrostu najniższych wynagrodzeń zasadniczych diagnostów laboratoryjnych w 2022 r. na mocy ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1801, z późn. zm., zwanej dalej w skrócie na poczet niniejszej opinii prawnej ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia zasadniczego w podmiotach leczniczych)

Zasygnalizowany problem prawny:

Do Biura Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych wpłynął e-mail z ogólnym zapytaniem prawnym w zakresie obecnych podstaw prawnych i zasad ustalenia najniższego wynagrodzenia dla diagnosty laboratoryjnego.

Ocena prawna:

Na wstępie niniejszej opinii prawnej przypomnieć należy, iż w analogicznej tematyce, tj. w zakresie określenia kwoty stanowiącej podstawę do obliczenia wzrostu wynagrodzeń zasadniczych diagnostów laboratoryjnych w 2020 r. została wydana w ramach Zespołu Prawnego KIDL w Warszawie opinia prawna z dnia 25 maja 2020 r. opublikowana na stronie www.kidl.org.pl w ramach zakładki Prawo I Porady i kategorii „Opinie prawne”, która nadal zachowuje aktualność.

Uzupełniająco do stanowiska przedstawionego w ww. opinii prawnej należy dodać, iż zawód diagnosty laboratoryjnego podobnie jak zawód lekarza i lekarza dentystry to regulowany, samodzielny zawód medyczny.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 711, zwana dalej w skrócie ustawą o działalności leczniczej) w art. 2 pkt 2 definiuje osobę wykonującą zawód medyczny jako osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.

Świadczenia zdrowotne w myśl art. 2 pkt 10 ww. ustawy to działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania.

W opinii Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych przepisami odrębnymi, o których mowa w ww. przepisach ustawy o działalności leczniczej regulującymi kwestie prawne dot. wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego - jako regulowanego, samodzielnego zawodu medycznego stanowią przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (t.j. Dz.U z 2022 r. poz. 134, zwanej dalej w skrócie ustawą o diagnostyce laboratoryjnej).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego polega na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 2 w laboratorium.

Czynności diagnostyki laboratoryjnej zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o diagnostyce laboratoryjnej obejmują:

- 1) badania laboratoryjne, mające na celu określenie właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych oraz składu płynów ustrojowych, wydzielin, wydalin i tkanek pobranych dla celów profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych lub sanitarno-epidemiologicznych;
- 2) mikrobiologiczne badania laboratoryjne płynów ustrojowych, wydzielin, wydalin i tkanek pobranych dla celów profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych lub sanitarno-epidemiologicznych;
- 3) działania zmierzające do ustalenia zgodności tkankowej;
- 4) wykonywanie oceny jakości i wartości diagnostycznej badań, o których mowa w pkt 1–3, oraz laboratoryjnej interpretacji i autoryzacji wyniku badań;
- 5) działalność naukową i dydaktyczną prowadzoną w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej laboratorium jest zakładem leczniczym podmiotu leczniczego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Zakład leczniczy jest w myśl art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej jednostką lokalną w rozumieniu art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 955), dla której nie sporządza się odrębnego bilansu, chyba że podmiot leczniczy postanowi inaczej w regulaminie organizacyjnym, o którym mowa w art. 24.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej do podmiotów leczniczych zalicza m.in. samodzielne publiczne zakłady zdrowotne (art. 4 ust. 1 pkt 2).

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia w podmiotach leczniczych określa ona sposób ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne oraz pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawody medyczne, zatrudnionych w podmiotach leczniczych, uwzględniający rodzaj wykonywanej pracy oraz sposób osiągnięcia najniższego wynagrodzenia zasadniczego.

Należy wskazać, iż w art. 2 ustawy na poczet jej stosowania i interpretacji zdefiniowano m.in. takie pojęcia jak:

- **najniższe wynagrodzenie zasadnicze** - najniższe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze przysługujące pracownikowi wykonującemu zawód medyczny oraz pracownikowi działalności podstawowej, innemu niż pracownik wykonujący zawód medyczny, zatrudnionym w podmiocie leczniczym, obliczone w sposób określony w art. 3, art. 3a albo art. 7 (punkt 1);

- **podmiot leczniczy** - podmiot leczniczy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (punkt 2);

- **pracownik wykonujący zawód medyczny:**

a) osoba wykonująca zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, która jest zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym,

b) osoba zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, która bierze bezpośredni udział w wykonywaniu zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej polegających na sprawowaniu

zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska oraz na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej;

- **pracownik działalności podstawowej, inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny** - osoba zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, inna niż pracownik wykonujący zawód medyczny, która wykonuje pracę pozostającą w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w komórkach organizacyjnych zakładu leczniczego, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zatrudniona na stanowisku działalności podstawowej określonym w części pierwszej załącznika do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej lub stanowisku analogicznym.

Tym samym w opinii Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych wysokość najniższego wynagrodzenie pracowników podmiotów leczniczych zatrudnionych w podmiotach leczniczych i wykonujących zawód diagnosty laboratoryjnego regulują przepisy ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie najniższego wynagrodzenia w podmiotach leczniczych.

Zgodnie z normą określoną w art. 3 ust. 1 ww. ustawy do dnia 1 lipca 2021 r. podmiot leczniczy dokonuje podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, którego wynagrodzenie zasadnicze jest niższe od **najniższego wynagrodzenia zasadniczego, ustalonego jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”**, do wysokości nie niższej niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze, z uwzględnieniem następujących warunków:

- 1) sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustalają, w drodze porozumienia, strony uprawnione w danym podmiocie leczniczym do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy, zwanego dalej „porozumieniem”;
- 2) podmiot leczniczy, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, zawiera porozumienie z pracownikiem wybranym przez pracowników podmiotu leczniczego do reprezentowania ich interesów;
- 3) jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte, sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustala w drodze zarządzenia w sprawie podwyższenia wynagrodzenia, zwanego dalej „zarządzeniem”:
  - a) kierownik podmiotu leczniczego,
  - b) podmiot tworzący, o którym mowa w art. 4 pkt 1 - w przypadku podmiotów leczniczych działających w formie jednostek budżetowych i jednostek wojskowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- 4) ustalony w drodze porozumienia albo zarządzenia sposób podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego zapewnia proporcjonalny dla każdej z grup zawodowych średni wzrost tego wynagrodzenia.

Ust. 2 art. 3 omawianej ustawy stanowi zaś, iż pracownikowi wykonującemu zawód medyczny oraz pracownikowi działalności podstawowej, innemu niż pracownik wykonujący zawód medyczny, zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie zasadnicze oblicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy określonego w ramach stosunku pracy.

Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 4 omawianej ustawy od dnia 2 lipca 2021 r. wynagrodzenie zasadnicze pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, nie może być niższe niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze ustalone w sposób określony w art. 3 ust. 1 na dzień 1 lipca 2021 r., a więc wyliczonego w oparciu o ogólną zasadę ustawową, tj. iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Należy także dodać, iż art. 3a omawianego aktu prawnego określa także mechanizm corocznego podwyższania przedmiotowego najniższego wynagrodzenia według następujących zasad:

- I. **Corocznie na dzień 1 lipca (danego roku kalendarzowego - przypis opiniującego)** podmiot leczniczy dokonuje podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, którego wynagrodzenie zasadnicze jest niższe od najniższego wynagrodzenia zasadniczego, **ustalonego jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie (w 2022 r. będzie to wynagrodzenie za 2021 r.)**, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do wysokości nie niższej niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze, z uwzględnieniem następujących warunków:
  - 1) sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustalają strony uprawnione w danym podmiocie leczniczym do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy w drodze porozumienia;
  - 2) podmiot leczniczy, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, zawiera porozumienie z pracownikiem wybranym przez pracowników podmiotu leczniczego do reprezentowania ich interesów;
  - 3) porozumienie zawiera się corocznie do dnia 31 maja;
  - 4) jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte w terminie określonym w pkt 3, sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego ustala corocznie do dnia 15 czerwca, w drodze zarządzenia w sprawie podwyższenia wynagrodzenia:
    - a) kierownik podmiotu leczniczego,
    - b) podmiot tworzący, o którym mowa w art. 4 pkt 1 - w przypadku podmiotów leczniczych działających w formie jednostek budżetowych i jednostek wojskowych, o których mowa w

art. 4 ust. 1 pkt 3 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej - **ust. 1 art. 3a.**

- II. Pracownikowi wykonującemu zawód medyczny oraz pracownikowi działalności podstawowej, innemu niż pracownik wykonujący zawód medyczny, zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie zasadnicze oblicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy określonego w ramach stosunku pracy - **ust. 2 art. 3a.**
- III. Od dnia 2 lipca danego roku wynagrodzenie zasadnicze pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, nie może być niższe niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze ustalone w sposób określony w ust. 1 na dzień 1 lipca danego roku - **ust. 3 art. 3a.**

Zgodnie z załącznikiem do ustawy określających współczynniki pracy diagnosta laboratoryjny został wskazany w punktach 5 i 6 załącznika, tj.:

- farmaceuta, fizjoterapeuta, **diagnosta laboratoryjny** albo inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1-4, **wymagający wyższego wykształcenia i specjalizacji ze współczynnikiem pracy - 1,06**

oraz

- farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny albo inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1-5 albo pracownik działalności podstawowej, inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny, **wymagający wyższego wykształcenia, bez specjalizacji ze współczynnikiem pracy - 0,81.**

Podkreślić należy, iż w świetle literalnego brzmienia załącznika do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. współczynnik pracy ustalany jest dla poszczególnych grup zawodowych według kwalifikacji wymaganych na zajmowanym (a nie dowolnym) stanowisku.

Nadmieniamy, iż kwoty stanowiące podstawę do wyliczania w oparciu o ww. współczynniki pracy wysokości najniższego wynagrodzenia, tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” kształtują się następująco:

w 2019 r. - **4 918, 17 zł** - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2020 r.

w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2019 r. (M.P. z 2020 r. poz. 174);

w 2020 r. - **5 167,47 zł** - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2021 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2020 r.;

w 2021 r. - **5 662,53 zł** - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r.

Prawo pracy nie reguluje zasad zaokrąglania wynagrodzenia za pracę i świadczeń związanych z pracą. W wielu jednak przypadkach ich obliczanie zgodnie z przepisami prowadzi do wyników sięgających kilku miejsc po przecinku.

W praktyce do świadczeń pieniężnych ze stosunku pracy stosuje się przez analogię zasady wynikające z przepisów podatkowych i ubezpieczeniowych. Zakładają one, że zaokrąglenia w górę, do pełnego

grosza lub złotówki, dokonuje się wtedy, gdy wynik jest równy lub wyższy od odpowiednio 0,5 lub 50 groszy, a pozostałe wyniki działań zaokrągla się w dół.

Zbliżoną regulację przewiduje § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U nr 78, poz. 465 ze zm.). Zgodnie z nim kwoty należnych składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne podnosi się do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa od 0,5 grosza, lub w dół, gdy jest niższa niż 0,5 grosza. Tę zasadę można stosować wprost do wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą, skoro celem pracodawcy dokonującego zaokrąglenia jest obliczenie kwoty należnego podwładnemu wynagrodzenia z dokładnością do pełnych groszy.

Reasumując w obecnym stanie prawnym:

I. najniższe wynagrodzenie diagnosty laboratoryjnego albo innego pracownika wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1-4, wymagające wyższego wykształcenia i specjalizacji przy współczynniku pracy - **1,06** oraz kwocie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. w wysokości 5 662, 53 zł na dzień 1 lipca 2022 r. powinno wynosić **6 002,28 złotych**;

II. najniższe wynagrodzenie diagnosty laboratoryjnego albo innego pracownika wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1-5 albo pracownika działalności podstawowej, wymagające wyższego wykształcenia, bez specjalizacji przy współczynniku pracy - **0,81** oraz kwocie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. w wysokości 5 662, 53 zł na dzień 1 lipca 2022 r. powinno wynosić **4 586, 65 złotych**.

Na koniec wskazujemy, iż na wysokość wynagrodzenia dla diagnostów laboratoryjnych w ramach 2022 r. powinno mieć także wpływ zrealizowanie ustaleń z posiedzenia Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia w zakresie nowych stawek współczynnika pracy.

Przewiduje ono wzrost mnożnika dla diagnosty laboratoryjnego z 1,06 na 1,29 w ramach I z ww. grup oraz z 0,81 na 1,02 w ramach II z ww. grup.

Porozumienie zakłada, że nowa tabela płac zacznie obowiązywać od 1 lipca 2022 roku i stanie się załącznikiem do znowelizowanej ustawy o minimalnym wynagrodzeniu.

(-) **Jarosław Oleksiuk**

Radca prawny

Zespół Prawny KIDL

WA - S - 233